צו-שבת הגדול תשפ"ג

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון שנ"ד

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **צו – שבת הגדול**, השבת שלפני חג "זמן חירותנו" – חג הפסח הקדוש, ויוצא רבות שפרשת "צו" היא "שבת הגדול".

בריש פרשתנו, אומר רש"י: **אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זֵרוּז, מִיָּד וּלְדוֹרוֹת**; חג הפסח נקרא ע"ש "אֲשֶׁר פָּסַח עַל בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות יב, כז), ויצאו ממצרים בחג הפסח **בחיפזון**, וכל זה הוא ענין של **זריזות**.

בעבודת ה' צריכים זריזות, שאדם לא יהיה עצלן, אלא יזדרז! אדם שזוכה להרגיש קצת מעוצם החסדים והרחמים שהקב"ה עושה עמו בכל עת, הוא מבין שהקב"ה תמיד מסבב עם האדם סיבות שיזכה להגיע אל תיקונו, שיזכה להגיע אל שמחת החיים, ואדם שמתחיל לחשוב ולהתבונן בזה הוא מזדרז, הוא בכל יום מתעורר ואומר **"מה אני יכול לעשות היום"...**

צדיקים היו רגילים לומר [שמעתי את זה רבות ממוהרא"ש הקדוש]: **"אני צריך יום של מאה שעות לכל הפחות"...** כי כפי מה שיש לעשות בזה העולם בתורה, עבודה, גמילות חסדים, איפה יש מספיק זמן?...

ומה עושים? **צריכים להזדרז!** זה לא אומר שאסור לאדם לאכול, לשתות, לישון, את זה מוכרחים! אם אדם לא יאכל, לא ישתה ולא ישן, לא יהיה לו כלום... אבל אדם צריך לדעת שכל אלו הדברים הגשמיים שהוא עושה, זה ההכנה כדי להזדרז אח"כ בעבודתו!

דוגמא: אדם אכל את סעודתו, מה עכשיו עושה? יש מאמר החכם: **"כאכילתכם כן עבודתכם"** – אכלת טוב? עכשיו יש לך כח לעבודת ה'!

רבינו לא לימד אותנו דרך של צומות וסיגופים, אע"פ שרבינו בעצמו בשנות צעירותו כן עשה זאת [אגב, לא נשכח מה פירוש "בשנות צעירותו של

רבינו", הרי רבינו הסתלק בגיל שלושים ושמונה וחצי, אם מתבוננים בזה רואים עד כמה גדולת רבינו גבוהה: שצדיק יזכה במשך ימי חייו להגיע לכזאת התכללות באור האין–סוף, עד שאמר רבינו לפני הסתלקותו שהוא רוצה כבר "להפשיט את החולצה", כי הוא לא יכל להשיג יותר בגוף הזה... ומדברים פה באברך בגיל שלושים ושמונה שנה! רבינו זכה שקוים אצלו דברי הרמב"ם (שמונה פרקים): אשרי מי שמשלים ימיו ושנותינו בקיצור ימים, זאת אומרת שהוא מזדרז כ"כ בעבודת ה' עד שהגיע לשלימותו! וכמו שמספר הירושלמי על ר' בון (מן הסתם הוא ר' אבון שבבבלי), שהוא זכה ללמוד בעשרים ושמונה שנה מה שתלמיד ותיק אינו לומד בשבעים שנה; כי הכל תלוי כפי הזריזות של האדם], היינו אחר שהתחתן בגיל צעיר – בגיל שלוש עשרה, ועסק בעבודת ה', הוא צם הרבה מאד, ורבינו הכניע את כל הכוחות של הגוף לגמרי, אבל אמר בפירוש בסוף ימיו: **"אם הייתי יודע למה אדם יכול לזכות ע"י תורה ותפילה ועבודת ה', לא הייתי מסגף את הגוף כך"**... והבינו אנשי שלומינו בדיבור הזה, שכדי שרבינו יגיע להשגה כזאת וללמד את זה לדורות – היה הוא כן צריך לעשות כך...

ו"ללמד זאת לדורות" כי הלימודים של רבינו הם לימודים חיים וקיימים לדורות עולם, הם הלימודים של משיח צדקנו! משיח צדקנו יכנים את הלימודים של רבינו בעולם! רבינו אמר: ההפרש ביני לבין משיח, שאצלי יש בחירה – כי אומרים "זה ברסלב" וכו', אבל משיח יבוא ויגלה כזאת דעת שלא תהא בחירה, וכולם יקבלו ויבינו זאת, ואז יבינו למפרע "ההוא זכה להיות אצל רבינו כבר לפני מאתיים שנה"... וזה הלימודים שרבינו נותן לנו יום–יום, שאדם יכול להתחזק, ואשרי הזוכה להיות מקורב לרבינו!

מה זה "להיות מקורב לרבינו"? זה שיש לך תווית על החולצה שכתוב עליה 'ברסלב' אומר שאתה "מקורב לרבינו"? זה שאתה מגיע לאומן אומר שאתה "מקורב לרבינו"? אכן לבוא לאומן זה דבר גדול מאד, רבינו ביקש אותנו שנגיע אליו, אבל בזה שאדם מגיע לאומן זה אומר שהוא "חסיד ברסלב" ו"מקורב לרבינו"? **כדי להיות חסיד ברסלב צריך להשקיע! מה זה 'להשקיע'? לקיים את העצות של רבינו בתמימות ופשיטות גמורה!**

בכלליות, בעניין לימוד התורה: רבינו הנחיל לנו את סדר–דרך–הלימוד, שאפשר לאדם לטייל בכל התורה כולה! שזה קשור ג"כ ליציאת מצרים, כי הרי התנאי ליציאת מצרים הוא קבלת התורה, כדברי הקב"ה למשה רבינו (שמות ג, יב) "**בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה**" – שיקבלו את התורה בהר סיני, שהיה באותו מקום שבו ראה משה רבינו את מראה הסנה, ושם שלחו הקב"ה לגאול את עם ישראל ממצרים, ובתוך חודשיים מאז – כבר יקבלו את התורה.

ו"לקבל את התורה" הוא איך שלימדנו רבינו ז"ל, שאדם יכול לטייל בכל התורה כולה, ולא לחשוב שזה רק ל"יחידים", "חד בדרא", "אנשים מוכשרים" וכו', **רבינו מכשיר אותנו ללימוד התורה אפילו שאין לנו שום רקע ושום חינוך מיוחד בלימוד התורה – רבינו נותן לנו את כל התורה "על טס של זהב", וזה "כשולחן הערוך לפני האדם", ותתחיל לאכול!**

מה? שנים מקרא ואחד תרגום מפרשת השבוע, כ"ד ספרי תנ"ך – בתמימות ופשיטות, עוד פרק ועוד פרק, משניות – עוד פרק משניות ועוד פרק משניות, ש"ס – בבלי, ירושלמי, תוספתא, **בי"ת!** רבינו מביא לנו את כל זה, ולא דורש מאיתנו שום דבר שהוא למעלה מכוחותינו; אדם טוען "לא למדתי בצעירותי בישיבה חזקה, לא אף פעם הבנתי את הלימוד, ואיך אני מגיע את התורה?!"... **בא רבינו ואומר בפירוש** (שיחות הר"ן, סימן עו): "**אין צריכים אלא רק אמירה בעלמא", פֶּה יש לך ב"ח? תודה לקל! תן תודה להקב"ה שיש לך פה!**

שזו כל מהות החג הקדוש שעומדים אנו לחגוג בעז"ה – חג הפסח, שעליו מובא (בדברי רביז"ל בליקו"מ ח"ב סי' עד, והרבה בדברי האר"י הקדוש): חג **הפסח** נקרא כך ע"ש **פה–סח**, הפה התחיל לשוח! גלות מצרים היתה, כי הפה היה סגור, שזה מה שפרעה אמר (שמות ה, ט) "**תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ בָהּ וְאַל יִשְׁעוּ בְּדִבְרֵי שָׁקֶר**" – תעסיקו אותם בעבודה בפיתום ורעמסס, הן ביום והן בלילה, שיהיו מותשים ולא יהיה להם שום כח לפתוח את הפה שלהם!

ואם הפה סגור – המוח סגור! כי הגישה לפתוח את המוח ולזכות לְדַעַת – הוא ע"י הפה, וכמו שכתוב (משלי ב, ו) "**מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה**" – מהפה של האדם אפשר להגיע לתבונה, ולא סתם

'תבונה' אלא כלשון רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' יא): "**לתבונות התורה לעמקה**", זאת ע"י שאדם מרגיל את עצמו באמירת מילות התורה, וכלשון רביז"ל בשיחה ע"ו: "**אמירה בעלמא וממילא יבין**" [וי"ל בדרך רמז '**וממילא' יבין** – '**וממיליה' יבין**, היינו מאמירת **מילות** התורה]; אתה תגיד את מילות ותיבות התורה, וסוף כל סוף תזכה להבין, מתי? היום, מחר, שבוע, חודש, שנה, לא נותנים לנו "דד–ליין" – 'לוח זמנים' שאדם מגיע לזה בזמן פלוני ופלוני, אנחנו לא צריכים להסתכל על זה, אלא אנחנו צריכים להשקיע, מתי זה יגיע? פתאום יגיע הרגע והשניה הנכונה והנה "**יָצְאוּ כָּל צִבְאוֹת ה' מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם**" (שמות יב, מא) – יצאו לחירות עולם, ובתוך חמישים יום כבר עמדו על יד הר סיני כדי לקבל את התורה...

הכלל, זהו חג הפסח, שנתחיל לפתוח את הפה שלנו, נתחיל לדבר! שזה כל מצוות חג הפסח בליל הסדר, ענין של "**וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ**" – לחנך את הילדים: "כאן הבן שואל את אביו – מה נשתנה הלילה הזה" וכו', ואומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' כ) שאת ההגדה צריכין להגיד בקול רם, וזהו תיקון הברית, בחינת (דברים ד, יג) "**וַיַּגֶּד** לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ", וצריכים לדעת את זה: **את ההגדה אומרים בקול רם! לא למלמל את זה בשקט ובמהירות, אלא כל מילה להגיד עם שמחה וחיות – מהתחלה: "הֵא לחמא עניא", "עבדים היינו לפרעה במצרים", בקול רם! ובפרט כשמגיעים ל"וַנִּצְעַק אֶל ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ" – צועקים צעקות!...**

ידוע הסיפור שהיה עם הבעש"ט הקדוש, שבזמנו היה יהודי עני ואביון, שלא היה לו מאומה לצרכי חג הפסח, והורה לו הבעש"ט הקדוש שילווה על הוצאות החג, ובליל הסדר כשיגיע ל"ונצעק" יעשה שם תחנה, ויתחיל לצעוק יחד עם אשתו והילדים עד שתגיע הישועה...

וכך היה, שבאמצע הצעקות שמעו לפתע דפיקות בדלת, והנה בדלת עומד השכן הגוי ופניו חיוורות, אדומות, כחולות... והוא זורק שני שקים מלאים בכסף, ואומר שהוא מוכרח לברוח כי היה לו ריב עם אשתו, ודקר אותה, ובגלל שהם נאמנים ביקשם שישמרו לו על כספו עד שיחזור, והוא ברח ולא חזר לעולם... והם נשארו עם כל ההון שלו, כל זה כי היתה להם אמונה פשוטה בדברי הבעש"ט הקדוש שכשמגיעים ל"ונצעק" – צועקים!

היסוד והבסיס של יציאת מצרים היה אמונת חכמים, וכמוזכר בתוך ההגדה דברי הפסוק (שמות יד, לא) "**וַיַּאֲמִינוּ בה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**", וזו הפעם היחידה שמוזכר משה רבינו בהגדה, כי זה כולל כבר את הכל: "**וַיַּאֲמִינוּ בה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**", אלו שהאמינו בה' ובמשה עבדו – יצאו ממצרים, ואלו שלא האמינו – לא זכו, וזה היה חלק גדול מאד...

לפי השיטה הכי נמוכה זה היה אחד מחמישה, וכמו שדורשים חכמינו הקדושים על הפסוק (שם יג, יח) "**וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם**", דהיינו עשרים אחוז יצאו, ושמונים אחוז לא יצאו, אם עושים חשבון זה היה כמה מיליונים של אנשים, נשים וטף (גברים מעשרים עד שישים היו שישים ריבוא, אבל נשים וטף וכו' היה כמה מיליונים), ואחד מחמישה יצאו; וי"א אחד מחמישים, וי"א אחד מחמש מאות... נמצא אפוא שהיה ריבוי עם גדול מאד במצרים, אבל רובם לא זכו לצאת, כי אם אין אמונת חכמים, אזי הנה משה רבינו בא ואומר שיוצאים, אבל מגיבים בביטול: "אה... טוב לנו כאן... יש לנו אבטיחים... סיר הבשר"... **אבל יש לכם מכות... מכים אתכם יומם ולילה!**

הצדיק בא ומנסה להקל את המשא של האדם, משה רבינו בא להקל מעליהם – והם לא רוצים, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' פו) עה"פ (שמות ו, ט) "**וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה**" – מה באמת גרם להם לא לשמוע למשה? כי הם לא הבינו מה הצדיק רוצה מהם, חושבים שהצדיק לא בא לטובתם, ובאמת זו טיפשות, וכי הצדיק רוצה לעשות לכם מר וקשה בחיים? הצדיק רוצה לתת לכם שמחה בחיים, שתזכו לחיות כמו בני אדם ולשמוח בכל יום שיש לכם, אבל אדם מלא בבלבולים... ולפי מה שאומר רביז"ל בתורה פ"ו הנ"ל, יש ענין של "פרומער חשבונות" – שזה חשבונות של אנשים אדוקים ויראי שמים, שטוענים: "מה, הצדיק בא ואומר לנו לעשות עבודות קלות? ללמוד תורה ע"י שנתחיל לגרום ולהגיד? איפה הצומות, סיגופים, גלגול שלג?"... וכמו דיברנו בימי השובבי"ם, אדם מחכה שירד שלג ויעשה גלגול שלג... ובאמת מובאים דברים כאלו בספרי הקדמונים, וכן עוד כל מיני עבודות וסיגופים, "והנה עכשיו הצדיק מגיע ואומר לנו להתחיל להגיד תורה – תנ"ך, גמרא?!"... זה נקרא "פרומער חשבון" – חשבון מתוך "פרום'קייט", חומרות שונות הנובעות מיראת שמים

אמנם, אבל הצדיק מגלה לאדם: בסדר, עשית גלגול שלג, אבל מה אח"כ? מה עשית אחר הגלגול שלג? אתה שוכב מיואש במיטה "מה יהיה איתי"... אם אחר הגלגול שלג קפצת לתוך ביהמ"ד, והתחלת להתמיד בתורה ותפילה – בסדר, אבל אדם שהוא צם ומסגף את הגוף, ועי"ז בקושי יש לו כח לתפקד וכו', מה הרווחת?!... רבינו שהוא צם את כל הצומות האלו – ממוצאי שבת עד קידוש ליל שבת שמונה עשרה פעמים בשנה אחת! אבל מה רבינו עשה במשך כל השבוע? רבינו עסק בעבודת ה' עד מסירות נפש! ועם כל הצומות והסיגופים האלו הגיע רבינו לגלות לנו "**לא צריכים את זה!" רבינו עבר את כל זה, ועכשיו רבינו כבר כבש לנו את הדרך!**

ידוע (ר' נתן כותב את זה בשבחי הר"ן ובעוד מקומות) שרבינו הוא זה שכבש את הדרך שעם ישראל יוכלו לעלות לארץ ישראל; גודל מסירות נפשו של רבינו להגיע לארץ ישראל – לא יאומן כי יסופר (וכמבואר בשבחי הר"ן וכו'), ור' נתן, בגלל שהיה תלמיד אמיתי של רבינו, הוא ג"כ הוציא זאת מן הכח אל הפועל וזכה לבוא לארץ ישראל, וג"כ עם טלטולים קשים מאד.

בימים ההם לא היתה הדרך כמו בזמנינו... לפעמים כדאי לאדם לחשוב "איפה אנחנו בעולם", הרי מדברים פה מסיפור שהוא פחות ממאתיים שנה – רבינו היה בארץ ישראל לפני פחות ממאתיים שנה, וכן בוודאי ר' נתן – לפני כמאה ושמונים שנה, וטלטלו עצם בטלטול כזה שא"א לתאר ולשער, כשקוראים זאת – זה ממש מבהיל על הרעיון: מגיעים אל האניה, והנה האניה נתקעת, וזה לא אניות עם מנוע... אלו אניות שמחכות על הרוח שתוליכן... ועד שמגיעה הרוח, צריך שתהיה בכיוון הנכון... [יכולים לקרוא את זה ב'ימי מוהרנ"ת', אכן רבינו לא כתב כ"כ מהנסיעה, אלא רק סיפר, אבל ר' נתן כתב 'יומן' ("ימי מוהרנ"ת" זה יומן) ושם כתב כל מה שהיה – בהלוך ובחזור, ור' נתן מתאר שם: "אנחנו נתקעים כמה ימים כי אין רוח", "הנה הגיעה רוח אבל לא לכיוון הנכון" והגענו חזרה לאיזה 'אי' – לקפריסין וכו' כל מיני שמות של מקומות שיודעים עד היום היכן הם, לקח להם כמה חדשים לנסוע הלוך וגם חזור, אבל רבינו כבש כבר את הדרך, ור' נתן נסע, כי הרי רבינו אומר שאיש הישראלי צריך להיות בארץ ישראל [וקודם שבא לארץ ישראל – אומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' כ) – אזי

"אַל יִתְהַלֵּל חֹגֵר כְּמְפַתֵּחַ" (מ"א כ, יא) וכו' ע"ש].

ואם אדם היה מתבונן קצת בזה רואה איך שבתוך מאתיים שנה הקב"ה שינה זאת לגמרי [מאתיים שנה זה לא כ"כ הרבה, הנה אדם כבר בגיל ארבעים, חמישים, שישים, ומה זה מאתיים שנה...], והקב"ה ממש "הפך את העולם", שהנה החלו אניות משוכללות – עם מנוע, ואח"כ כבר יכולים לפרוח באוויר... [אלו דברים שמוזכרים בדברי חכמינו הקדושים ולא ידעו עליהם פשט פשוט, כגון (כתובות קט:): "וחכמים אומרים יפרח באוויר", ורוצים לפרש כמליצה בעלמא, אבל צדיקים אמרו שכל מילה של חכמינו הקדושים יש בה רוח הקודש גלויה, שהנה היום אדם יכול לפרוח באוויר ובתוך כמה שעות להיות במקום אחר...].

ידועה השיחה של רבינו: כשמשיח יבוא [בקרוב בימינו בעזרת ה'], והנה אדם קם בבוקר "על צד שמאל" של המיטה – הוא עצוב, ומשהו קשה לו, והוא אומר "אני מוכרח לשמוע ולקבל איזה חיזוק ממשיח", כי הרי משיח בא כבר, ויכולין לבקש עצה ממנו, אזי אפילו שאתה גר באוסטרליה או בסין [הרי כתוב שעתידה א"י להתפשט בכל הארצות...], אמר רבינו: יהיה אפשרות לאדם להיכנס לאיזה כלי (עדיין לא כינה זאת בשם מטום או חללית וכדו') ויכול לבוא לירושלים אל משיח לשאול עצה, ויהיה לו מספיק זמן כדי להיות חזרה בבית עוד לפני התפילה... [זאת אומרת בתוך "זמן תפילה", לא יאוחר מחצות...].

ובאמת מוצאים היום דבר כזה, כי החללית שישנה כיום, עושה סיבוב על כל כדור העולם בשלושת רבעי השעה בערך, ויקח עוד קצת זמן שזה יהיה 'בייתי', כמו שקונים כרטיסים לנסוע לכל מקום – יהיה גם את זה... יהיה קו כמו אוטובוס להגיע לירושלים אל המשיח...

הכלל, עלינו להתבונן קצת איך הקב"ה "מנהיג את העולם יותר יפה" (שיחות הר"ן, סימן שה), והכל בשבילנו! הבה ונחשוב אם היינו עתה לפני מאתיים שנה, והיינו צריכים להגיע לאומן וכו'– לפני שהיו רכבים, אוטובוסים, רכבות וכו', והנה ב"ה הקב"ה ברא את הכל בשבילנו, ובפרט כשאדם זוכה להיות מקורב לרבינו ולהשתמש עם העצות של רבינו – יש לו הכל! וכשאדם נולד עם זה – הכל פשוט אצלו, שכך זה צריך להיות, אבל מדוע שלא תתבונן ותתסכל – בעיקר כשמתבודד, ואז יש

לו ישוב הדעת – אילו חסדים ורחמים הקב"ה עשה לנו, עושה לנו, ויעשה לנו!

זה נקרא לצאת מ"גלות הדעת" – מהתסכול והבלבול של מוח האדם, שנדמה לו שהוא לא שווה כלום, והוא לא יכול לעשות כלום, "וכל מה שמדברים – לא מדברים אליי"... למה? "כי אני כבר עברתי בחיים מה שעברתי, עשיתי מה שעשיתי, ומה אפשר לעשות?"...

אבל הצדיקים מגיעים אלינו – שזה רבינו, וזהו הגילוי של משיח – ומגלים לנו בכל דור ודור את גדל החסדים והרחמים שהקב"ה עושה איתנו, מברך אותנו עם כל הנוחיות וכל הדברים הנפלאים שיש היום, אכן נולדת ככה אבל מדוע שלא תתבונן קצת בזה?... ובפרט כשקורא בספרים, ובעיקר בספרי רבינו, איך שר' נתן רשם את כל הדברים האלו, כמה תודה אדם צריך לתת להקב"ה על שיש לנו את הכל!

נמצא א"כ שהשולחן מוכן, האוכל מוכן, הכל מוכן, אבל צריכים רק להרים את הכפית\מזלג ולהרים לתוך הפה... ולא שאדם יגיד על זה "אין לי כח", וכי גם לזה צריכים מישהו שיפתח את הפה שלך – בחינת "אובסין את הגמל", "מלעיטין את התרנגולין" (שבת קנה:), ויכניסו לך לתוך הפה?!...

מוהרא"ש היה חוזר רבות על הפתגם העממי: "יכולים לדחוק ולהביא את הסוס עד למים, אבל להכריח אותו שישתה – אתה לא יכול, הוא יתן לך בעיטה"... אבל אדם שיש לו קצת שכל, לא צריכים להכריח אותו, אלא מיד כששומע שיש מים – שותה לצמאו... **זה מה שהצדיקים עושים לנו, מביאים לנו את הכל!**

אבל יש "גלות הדעת" – הדעת והמוחין בקטנות; אם אדם מסתכל קצת בתוך הכתבים של הספרים הקדושים על ימי פסח הקדושים, יראה שורה אחר שורה שמדובר שוב ושוב על "מוחין דקטנות", "מוחין דגדלות", "קטנות ראשון", "קטנות שני" וכו' וכו', ואדם תמה: "מה זה?" **אתה רוצה לדעת מה זה? תסתכל על עצמך!** יש לפעמים "קטנות א'", ופעמים שמגיע ג"כ "קטנות ב'" – ממש "קטנות דקטנות", שאדם בכלל לא מסוגל לחשוב 'ישר': מה איתי, מה יהיה ממני, מה אני יכול לעשות, איך אני נראה, איך הבית שלי נראה...

ומה היה בליל פסח? הקב"ה האיר עליהם הארתו, שזהו הנאמר בהגדה: "**וּבְמִצְרַיִם גָּדֹל – זו גילוי שכינה**"; הם היו בתכלית הקטנות, ובעוד שניה אחת הם היו עלולים ח"ו להיכנס לשער החמישים של הטומאה רחמנא ליצלן, והנה הקב"ה הופיע עליהם באור גדול, והרים אותם, והוציא אותם...

ומה היה הסימן באמת שזכו לזה? שהתחילו לקיים **פה–סח**! זה היה "**קרבן פסח**" – שהקריבו את עצמם, שחטו את הַשֶּׂה – העבודה זרה של מצרים, שזהו הנם של "**שבת הגדול**" שאנחנו חוגגים בשבת זו: הַשֶּׂה היה הע"ז של המצרים, הם עבדו לשה, אין להם דאגות אחרות – שֶׂה, 'שֶׂה קדוש' רח"ל...

ודיברנו כמה פעמים מזה, שזהו הכתוב (בראשית מו, לד): "**כִּי תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל רֹעֵה צֹאן**" – אצל המצרים זו תועבה, למה?

שֶׂה זו בהמה שהקב"ה ברא, וטבעה הבריא הוא ללכת אחר הרועה; עז, כבשה וכו' הינם בהמות, ומאומה אין יודעות, אלא רק יודעות שיש רועה שמנהיג אותן; כך היה מימות עולם, החל מפרשת בראשית, ככתוב אצל הבל (בראשית ד, ב) "וַיְהִי הֶבֶל רֹעֵה צֹאן".

מה הלימוד בזה? עם ישראל נקראים "צאן קדשים", ואנחנו צריכים רועה – מנהיג וצדיק שינהיג אותנו, וכמו שכתוב (במדבר כז, יז) "**וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעֶה**" – שזה הדבר הכי לא טוב, רח"ל, כי צאן שאין לו רועה מאיפה יהיה לו מרעה לאכול ומים לשתות? הוא יגווע ברעב ובצמא... למה צריכים רועה? כי הרועה הוא ממונה על הצאן שלו, והוא לוקח אותם למקום יפה כדי שירעו שם, וישתו לרוויה... ואם קורה שצאן אחד בורח – כמה זמן הוא כבר יוכל להחזיק מעמד... ומי שהוא רועה חכם, הוא לוקח בחשבון את כולם ושם ליבו על השאר, ויחד עם זאת הוא משיב את הצאן שברח, וכמו שכתוב אצל משה רבינו, שהוא היה רועה את צאן יתרו, וכבשה אחת ברחה, ומשה רבינו – שהיה בעל אחריות על כל הצאן – רדף אחריה, והיא ברחה לאמת המים, וכשמשה רבינו הִשִּׂיגָהּ – חמל עליה "לא ידעתי שאת כ"כ צמאה", ונתן לה מים לשתות, ולא רק זה אלא לְקָחָהּ משה רבינו חזרה על כתפיו – "מסתמא אין לך כח, אֶקָּחֵךְ על כתפיי"... הקב"ה ראה זאת ואמר:

"משה, אתה כזה רועה נאמן? אתה תהיה רועה צאן עמי!" כי רועה צריך להיות רחמן, וכמו שכתוב (ישעיהו מט, י) "**כִּי מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם**" – צריך לדעת איך לרחם על הבריות; אכן לפעמים צריך להיות קצת בתקיפות וכו', ובפרט אם יש מלחמות עם רשעים, צריכים לדעת איך להיטפל בזה, אבל בכלליות צריכים להיות ברחמנות, וכמו שאומר רבינו (ספר המידות, צדיק, סעיף לט): "**מוּטָב לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיק שֶׁהוּא רַחְמָן**", כי אנחנו צריכים רחמנות... כפי מה שעבר עלינו, וכפי איך שאנחנו נראים, צריכים אנו מישהו שירחם עלינו, ולא ילך איתנו כ"כ בתוקף, אלא רחמנות; זה נקרא "רועה צאן", והצאן לבד ללא הרועה הוא שום דבר, לא יחזיק מעמד לרגע...

והנה באותם ימים, מצרים היתה תוקף ערוות הארץ, מרכז הטומאה באופן הכי גרוע מכל העולם, כלשון התנא-דבר-אליהו (רבה, פרק ח): "**אין לך אומה שהיא שטופה בעולם בדרכים מכוערין, ודברין שאינן ראויין, וחשודין בכשפים ובזימה, אלא מצרים לבד**"; א"כ מובן מאד מדוע אצלם "רועה" זה דבר־תועבה, כי "מי צריך רועה?"... ולכן הם עושים העיקר מהצאן, לבטל מעמד הרועה, אלא להשתחוות אל הצאן... [אתה משוגע? אבל זה בן אדם שהוא רח"ל שקוע בשאול תחתית, כך זה אצלו].

זהו: "**כִּי תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל רֹעֵה צֹאן**" – זה תועבה אצלם, ולכן כשאחי יוסף הגיעו למצרים [למה הגיעו? כדי להיות קרובים ליוסף הצדיק, שהוא הרועה הנאמן – מהשבעה רועים, והוא זה שפרנס וכלכל אותם במצרים] אמר להם יוסף הצדיק: תגידו לפרעה שאתם רועי צאן, ואז לא תהא לכם שום בעיה... פרעה לא יתן לכם להיכנס ולהתערב עם כל החבר'ה שלו... אלא יתן לכם מקום – בארץ גושן, "ותהיו בריאים שם"...

וזה היה כל הלימוד של עם ישראל מימות עולם, וכך חונכו, אבותינו היו רועי צאן – אברהם, יצחק ויעקב, משה רבינו, דוד המלך, כך כל הרועים, מדוע היו רועי צאן? [הרמב"ן הקדוש מדבר מזה, וכן איתא בדברי רבינו בחיי], להראות לנו שזו היתה הצורה הקדושה של עם ישראל: **יש רועה ויש צאן**, ומי שזוכה להיות נמנה בין העדר הקדוש של הרועה האמיתי – זוכה לחיים טובים, יש לו לאכול, לשתות, כל מה שהוא צריך, לא חסר לו כלום...

ופרעה היה נגד כל זה; אומר האר"י הקדוש: 'פרעה' אותיות הָעֹרֶ"ף, מה זה 'העורף'? כנגד הדיבור, כי הדיבור יוצא מהגרון, וכנגדו לצד אחור יש את העורף, וזה שם כדי לגנוב ולגזול את הדיבור של האדם, שלא יצא מהפה שלו, לסתום את הפה שלו, שיהיה דיבורו מן העורף – ומי הוא זה שמדבר מן העורף...

ומזה באים כל הכישלונות של האדם, בחינת (שמות לג, ג) "**כִּי עַם קְשֵׁה עֹרֶף אַתָּה**", אדם שהוא 'קשה עורף' היינו שהפה שלו סגור, ממילא הוא 'קשה עורף'...

וכל היציאה ממצרים היתה תלוי בזה, שיהיה **פה–פח** – שאדם יפתח את הפה שלו!

מצרים עבדו את השה, והקב"ה בא אליהם כביכול מר"ח ניסן, והוא אומר להכין לערב פסח את הַשֶּׂה הקדוש, כדי שבערב פסח ישחטו את זה ויקריבוהו, זאת כדי שכולם יראו מה זה 'שה' – ענין של מסירות נפש להקב"ה, להיות מקורב לרועה נאמן.

והקב"ה ציוה להם ארבעה ימים מקודם להכינו, כי בפסח מצרים היתה מצוה של 'ביקור' – ליקח את הקרבן ארבעה ימים מקודם [פסח מצרים היה כמו השנה בעז"ה – ביום חמישי, ממילא ארבע ימים לפני כן היה בשבת] ולקשרו לכרעי המיטה, זאת כדי להראות שאין פה שום מזל, כי אצל מצרים הַשֶּׂה היה המזל שלהם, הם עבדוהו.

כי הרי במזלות למעלה, יש כל מיני צורות של משמרי־הכוכבים [יש 'חכמת התכונה', ומי שבקשי בזה יודע שיש כל מיני צורות של כוכבים בקבוצות], ואחד מהם זה 'שה' – השולט בימי ניסן [בכל חודש יש שליטה מיוחדת של אחד מהמזלות יותר מכולם, קבוצה מסוימת שולטת יותר באותו החודש, ובחודש ניסן זה 'שה'], ואצל מצרים זו היתה העבודה זרה, ובימי ניסן ביותר [אז היה החג שלהם בזה].

הקב"ה מצווה לעם ישראל שיקחו את הַשֶּׂה ויקשרו אותו לכרעי המיטה במשך ארבעה ימים – משבת ועד ערב פסח יהיה הַשֶּׂה קשור לכרעי המיטה.

ומצרים יראו איך שלוקחים את הַשֶּׂה וקושרים אותו, ועלולים לכעום על כך, הרי אצלם זה היה הדבר הכי חשוב [יש את זה עד היום, לדוגמא: בהודו עובדים לפרה, וזה ידוע שאם פרה חוצה את הכביש – כל התנועה

פוסקת ועומדת כי הפרה עוברת... כך היה במצרים אצל השה], והנה הם רואים שעם ישראל לוקחים כבשים וכו' וקושרים לכרעי המיטה, אבל הם לא יכלו להגיד מילה!

וזהו הנס של "שבת הגדול" [וכמובא בדברי הטור], ואז החלו לראות את שידוד הטבע, איך שאפילו שהמצרים היו אדוקים בשטויות האלו – הם לא יכלו להגיד שום דבר! הם רצו, אבל הנה נעשו אלמים... בבחינת "עורף"... איבדו **הם** את הדיבור! ועם ישראל התחיל לקבל את **הדיבור הקדוש**!

רבינו מביא (שיחות הר"ן, סימן פח) שיש מנהג ישראל בהפיכת השולחן בשבת הגדול, היינו שעפ"י רוב אוכלים בשולחן אחר שאוכלים עליו כל השנה, כי השולחן כבר מוכן לפסח עפ"י רוב, והבית קצת מהופך... אומר רבינו, שזה ענין של "הפיכת הדיבור", וכמו שכתוב בנבואת יחזקאל הנביא על המראות של הבית השלישי (מא, כב) "**זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'**", הרי שהשולחן מורה על כח הדיבור.

שזו המעלה של אדם הזוכה לאכול בקדושה, ללמוד דברי תורה על השולחן, זה דבר שכדאי מאד לאדם לזכור תמיד, אכלת סעודה – ערב או בוקר – תגיד איזה דיבור בתורה, אפילו משהו קטן! כדי שלא יהיה ח"ו "זבחי מתים" (משנה אבות ג, ג), אלא מדברים דברי תורה, ועי"ז זוכים שמתקיים "**וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'**".

אומר רבינו: **בשבת הגדול מתחיל הדיבור לצאת מן הגלות – "הפיכת השולחן", עד עכשיו היה השולחן בגלות, ועתה מתחיל לצאת הדיבור מן הגלות!** וזהו ענין "הפיכה", ע"ש הכתוב (צפניה ג, ט) "**כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם ה'**", וזה ענין של 'הפיכה' – שמתהפך מן העורף אל הגרון, כי **פַּרְעֹ"ה** לקח את זה אל **הָעֹרֶ"ף** [והוא אותו ענין שמזכיר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' קסג) גבי שר האופים, שר המשקים ושר הטבחים, שהם תופסים זאת בגרון – שלא יצא ממנו, וזהו אותו ענין: נתקע בעורף ולא יוצא מן הגרון; אלו הם שלושה שרי פרעה], ועם ישראל מתחילים להוציא את הדיבור מן הגלות!

ועתה לוקחים את הַשֶּׂה וקושרים אותו לכרעי המיטה, שבזה מגיעים לתחילת דברינו – בעניין 'זריזות', שזה ענין קשירת הַשֶּׂה 'לכרעי המיטה' דייקא, כי אדם שהוא נעשה עצלן ואיבד את כל

הזריזות שלו, מה קורה אִתּוֹ? שוכב במיטה מיואש רח"ל... מתהפך לצד זה ולצד זה ובקושי הוא קם מן המיטה... צריך לקום בזמן לתפילה, ועד שמוציאים אותו מן המיטה בבוקר – ותיקין פספסת, בסדר, שעה שבע, שמונה, תשע, עשר, **נו, תלך כבר! תקום!...** אבל 'כרעי המיטה' תפסו אותו... נפלת תחת הטבע, ואין לך כח...

ולכן לקחו את הַשֵּׁה הזה וקשרו אותו לכרעי המיטה, כי שֵׁה שעומד על יד המיטה הוא הרבה יותר חזק מ'שעון מעורר' רגיל... בבוקר הוא עושה "מֶה"... וכבר מזכיר אותך לצאת מן המיטה... הוא רעב – צריכים להאכיל אותו...

כך ארבעה ימים קשרו את הַשֵּׁה לכרעי המיטה, להראות שאנחנו מזדרזים! שזו הלשון הנ"ל של רש"י בתחילת הפרשה: **אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זֵרוּז, מְיָד וּלְדוֹרוֹת** – אדם צריך להזדרז, ואדם שמזדרז – גם הילדים מקבלים את הלימוד הזה, שזה הרמז בלשון רש"י: **מְיָד וּלְדוֹרוֹת** – 'ולדורות' דייקא, היינו ילדיו.

אם ילדים רואים אבא שהוא מתעצל, בקושי יוצא מהמיטה; בשבת, רוב השעות הוא שוכב במיטה, אם הוא מגיע בכלל לביהכנ"ס, כן מגיע לא מגיע... בקושי הוא עושה סעודה בשולחן... איזה חינוך ילד יכול לקבל מזה?! איך אתה מצפה שהילד יהיה יותר טוב ממך?!... אם הילד רואה אותך רתוק וקשרו תמיד למיטה – מה אתה מצפה ממנו... אכן עתה הוא ילד, אין לו סבלנות לשכב הרבה במיטה, וכשהוא קם – הוא קופץ מהמיטה, אבל מזה שכך רואה את אביו נכנס בו ש"זה מקום טוב"... הוא מצא חבר – את המיטה שלו, ותמיד בורח לשם...

משא"כ אדם שזוכה להיות זריז, הוא סמל ודוגמא של זריזות, שזהו: **אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זֵרוּז, מְיָד וּלְדוֹרוֹת** – אתה תזדרז, אתה תראה שהילדים שלך ג"כ יזדרזו, כי יראו איך שאביהם זריז בכל ענין – הן ברוחניות, והן בגשמיות ג"כ.

רבינו מאד שיבח את מידת הזריזות, שהיא מהמידות הראשונות בדברי התנא ר' פינחס בן יאיר, וכדאיתא (משנה סוטה ט, טו): "רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר אוֹמֵר, זְרִיזוּת מְבִיאָה לִידֵי נְקִיּוּת, וּנְקִיּוּת מְבִיאָה לִידֵי טָהֳרָה" וכו', הרי שזריזות היא המידה הראשונה! **להזדרז!**

ואפילו בגשמיות, להיות תמיד זריז במעשיו, וכמו שאמר רבינו על עצמו, שכשיש איזה דבר לעשות – "אני עושה אותו מיד", כי טבע של אדם לומר "אני כבר אעשה", ודוחה את זה, ובוודאי כמה נפלא הוא שאתה עושה כבר מה שאתה צריך – וזהו, תשכח מזה... יש בני אדם שעד שהם מגיעים לעשות משהו – עובר הרבה זמן, אבל כמה נפלא שאדם זוכה להיות כמו רביז"ל – שמיד שיש משהו לעשות, עושה זאת, וגמרנו... זו מידת הזריזות!

וכשאדם זוכה לקנות את המידה הזאת, זה "**מיד ולדורות**"!

וזה היה ביציאת מצרים, שלכאורה זהו דבר פלא, שכל ענין יציאת מצרים היה בחיפזון, וכמ"ש (שמות יב, יא) "**וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֵּלְכֶם בְּיֶדְכֶם וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן**" – היו צריכים להזדרז, והכל בציווי ה'... כל זה כדי לחרוט בנו את מידת הזריזות, שאדם ידע שבעבודת ה', כדי להתקרב אל הקב"ה, צריכים זריזות! לקפוץ! שזה ענין של '**פסח**', שכאמור הוא ענין של **פה–סח**, אך הוא ג"כ ענין של דילוג וקפיצה, ובאמת שניהם אחד: **אדם שזוכה לפתוח את הפה שלו ולדבר הרבה אל הקב"ה, הוא מתחיל להוציא את הדעת והשכל שלו מהגלות, כי 'גלות הדעת' באה מ'גלות הדיבור' – אם הדיבור סתום, הפה סתום, אזי הדעת והשכל סתום, ויש "קטנות א'", "קטנות ב'" וכו', ושום דבר לא זז... משא"כ מיד כשאדם מתחיל לפתוח את פיו...**

שזה ענין אמירת ההגדה בקול גדול, בחינת (דברים ד, יג) "וַיַּגֶּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ", שזה תיקון הברית (ליקו"מ ח"א סי' כ), ואומרים את זה ממש בקול גדול! כי בלילה הזה כל המוחין האלו מגיעים, אכן לא עפ"י מעשינו, אלא זה אור הגדול שהקב"ה מופיע עלינו, אבל עלינו להכין כלים לקבל את זה, שתישאר ה'רשימה' הקדושה אצלנו לכל השנה, שעל זה בא אח"כ מ"ט ימי ספירת העומר, שסופרים כל יום ויום, אבל בתנאי שעשינו את זה בליל הסדר – ליל פסח, שפתחנו את הפה שלנו!

וזה התחיל בערב פסח, אחר ד' הימים שהחלו בשבת הגדול, שלקחו את הַשֶּׂה וקשרוהו לכרעי המיטה: **אנחנו מתחילים את הזריזות – את החיפזון!**

והנה המצרים משתגעים – לקחו את העבודה זרה שלהם, אבל הם לא יכולים לעשות כלום... הקב"ה סתם את

פיהם, וקשר **אותם**, והם לא יכולים להגיד שום דבר...

זה היה הנס הגדול של 'שבת הגדול'.

טעם שני מביא הטור, והוא הולך ביחד עם הטעם הראשון: באותו ציווי של משה רבינו לעם ישראל שיוצאים בעוד כמה ימים ממצרים, הוא גם גילה את הסוד של מכת בכורות, שהקב"ה יבוא בלילה ההוא – ליל פסח, וכל הבכורות מתים; והם ידעו כבר שזה לא משחק... אחר תשע מכות – דם, צפרדע, כינים, ערוב וכו' – ידעו מה זה...

[אמנם בעמת הזכרת המכות אנחנו רק שופכים קצת מהכום, לְזֵכֶר שכל המכות ילכו על כל אומות העולם, אבל כל מכה שהם קיבלו זה לא היה רק שפיכה קטנה מהכום... זו היתה שפיכה מהכום של הקב"ה, וזה היה בדרך של (ישעיהו יט, כב) "**נָגֹף וְרָפוֹא**" – הם קיבלו מכות, ועם ישראל קיבלו רפואות!

ואז בשפיכת היין, חוזרים כמה פעמים ואומרים "ואלו הן" [אחר שאומרים "אלו עשר המכות], זאת כדי לרמוז שהם חוזרים בכל שנה ושנה, אומות העולם – השרים התחתונים והשרים העליונים מקבלים את כל המכות האלו, ומכניעים את הקליפות! "מדוע לא רואים כבר את הישועה השלימה וכו'?" את החשבונות האלו אנחנו לא מכירים... אבל אנחנו מאמינים בני מאמינים, ויודעים שבכל פעם נכנע עוד ועוד ועוד, שזה ענין של "ואלו הן".

ולכן יש את כל המחלוקת של ר' עקיבא ור' אלעזר גבי כמות המכות – האם היו חמישים מכות, מאתיים מכות וכו', כי עושים את החשבון מה צריכים עכשיו... זה לא סיפור שהיה פעם!].

והנה, אחר ששמעו כולם על מכת בכורות, וכבר ידעו הבכורים היטב שזה עתיד להתממש כמו כל שאר המכות, אין פה 'קונצים' – כל מה שמשה רבינו הזהיר, התקיים! לכן קמו כל הבכורים, עשו 'שביתה'... והגיעו אל ההורים: "**שמעתם מה משה רבינו אמר שיהיה פה? צריכים להוציא את עם ישראל ממצרים!**"... אך ההורים היו אדישים – "בסדר, פרעה יוליך אותנו, הוא ינהיג אותנו"...

[פרעה 'אמגושי' (מו"ק יח.) – עשה עצמו אליל, שלא צריך לצאת וכו', אבל משה גילה ופרסם מי הוא ומה הוא...].

והנה, החלה מלחמה עצומה בתוך מצרים, שזהו הכתוב (תהלים קלו, י) "**לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם**" – הבכורים

התחילו להכות את ההורים שלהם, והרגו מיניה וביה...

וזה התחיל בשבת הגדול, ואת ב' טעמים אלו מביא הטור לעניין הנם של 'שבת הגדול', ושניהם תלויים אחד בשני:

יש לנו תורה שלימה מרבינו – התורה הראשונה בליקו"מ – שבה רבינו מדבר מהי קדושת הבכור, שאדם זוכה להסתכל על החכמה והשכל שיש בכל דבר, הוא לא טיפש, הוא יודע שיש בכל דבר כוונה, ובכל מה שהקב"ה נותן לו – הוא מחייה את עצמו בזה, ואומר רבינו שם, שזהו **'נחת'** – חי"ת היינו ח'כמה, נו"ן היינו מלכות, שזה הדיבור, כמ"ש (תהלים עב, יז) "לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ" – שזה ע"ש הדיבור.

כי איך זוכים לגילוי הדעת – לחכמה והכל שיש בכל דבר? ע"י הדיבור! מתחילים עם דיבור קדוש! עדיין לא מבין שום דבר, אבל מתפלל! זו המתנה של רבינו, המתנה של לימודי משיח צדקנו: **הדיבור יביא אותך לכל דבר!**

וכמו שדיברנו בתחילת דברינו – מעניין לימוד התורה: **יש לך פֶּה ב"ה? אל תתן לִפַּרְעֹה' לשבת על 'הָעֹרֶף' – לתפוס לך את הדיבורים! אל תתן לשר הטבחים, לשר המשקים ולשר האופים למנוע ממך זאת! שלושת שרי פרעה אלו זה ענין כל מיני תאוות שרוצות לתפוס לך את הדיבור – "אין לי כח"... והכל נתקע בעורף, והצדיקים מלמדים אותנו: יש לך פֶּה – זהו! תפרוץ את החומה! תגיד דיבורים עוד ועוד – פה–פח!**

'דיבורי תורה' זה יאיר לך את הכל! וכמו שרבינו מזכיר בתורה י"א הנ"ל, כשמדבר רבינו לגבי **'אמרי אינשי'**, שהדיבור יאיר לך לכל המקומות איך לעשות תשובה, **אבל תפתח את הפה! אל תהיה עצלן!** תקיים "צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – לְשׁוֹן זֵרוּז, מְיֻד וּלְדוֹרוֹת; **תזדרז!** תחטוף כל יום שנים מקרא ואחד תרגום, פרק בתנ"ך, דף יומי, פרק משניות, בי"ת, זה הירושה הקדושה שקיבלנו מרבינו!

אותו דבר בתפילה – תשתמש עם הפה, "אבל אין לי חיות, אני לא מרגיש שום דבר"... אז מה אתה כן עושה? שוכב במיטה מיואש רח"ל, על זה הַשָּׂה לא יתן לך לשכב במיטה... הרי כבר קשרת אותו שם, והוא יצעק "מֶה", "מֶה", "מֶה", עד שתצטרך לטום... תדע שזה הכח שלך!

ובערב פסח שוחטים את השה, ושמים את הדם על המשקוף ועל המזוזות, להראות שרק זה הכח שלנו! זו המסירות נפש שלנו! ואז יוצאים ממצרים... ואז מתבטל כל מה שפרעה אמר: אתם לא יוצאים, אלו ואלו לא יוצאים, הטף לא יוצא, הבהמות לא יוצאות וכו', אלא לכו! לכו כולם! "**גַּם צֹאנְכֶם גַּם בְּקַרְכֶם קְחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ וּבֵרַכְתֶּם גַּם אֹתִי**" (שמות יב, לב) – הקליפות, 'הָעֶרֶב' הזה, התהפך לגמרי, הוא מבקש שיברכוהו, הוא היה ג"כ בכור, אבל הקב"ה העמיד אותו עדי שיספר את הנסים שקרו.

זה מה שקורה כשאדם מוסר נפשו, הולך אחר הרועה נאמן, שהוא המנהיג של ה"צאן קדשים" – "שֵׁה פִּזוּרָה יִשְׂרָאֵל" (ירמיהו נ, יז), הצדיקים מכנסים את כל הכבשים הפזורים, ומחזק אותם, והעיקר – שמלמד אותנו את כח הדיבור!

ולכן קשור מאד הטעם עם הַשֶּׂה – שקשרוהו בכרעי המיטה, יחד עם הבכורות, שזה היה עוד קודם מכת מכורות, וכבר אז הבכורות החלו לנקום בהורים ובאחרים, הם לקחו את השלטון, היו מלחמות, וזה פתח את הדרך, שעם ישראל ראו "ישועת ה' כהרף עין", וידעו היטב: עלינו רק למסור את עצמנו ליד הצדיקים, ולציית לכל מה שהם מלמדים אותנו, וכשאנחנו נזדרז – יתקיים כמו שרש"י אומר: **אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זֵרוּז, מְיֻד וּלְדוֹרוֹת** – שאדם מצטיין במידת הזריזות, וזה עובר לדורותיו – הילד רואה את אביו 'זריז' בכל דבר, וזה נחרט בו!

מוהרא"ש היה כ"כ הרבה מדבר ממידת הזריזות! מוהרא"ש היה חתיכה אחת של זריזות! מי שהכיר את מוהרא"ש בפרט בשנות צעירותו היתה אצלו זריזות מופלאה תמיד, ולא ראו שום ענין של עצלות וכו' כי כך הוא הצדיק!

וזה התבטא בכל דבר: בלימוד התורה – כמה מוהרא"ש למד! היו לו ערמות שלימות של ספרים, למוהרא"ש היתה ספריה ענקית של ספרים, ואמר שיכולים ללמוד את הכל, וכך חינך את התלמידים, ואיך יכולים? רק בזריזות, עוד ספר ועוד ספר, פה ושם, עוד מדרש, עוד שותי"ם, בזריזות! בדרך, בבית, **תמיד בזריזות!**

וכן בתפילה – בזריזות נפלאה, השפתיים לא בטלות לרגע! **מי שהיה שם לב היה רואה איך שהשפתיים של מוהרא"ש תמיד ממלמלות, ממש בלי**

הפסק! לא משנה איפה – בבית, בבית מדרש, ברכב, בחתונה [שם היו רואים תמיד את זה, מוהרא"ש היה מגיע לחתונה, יושב כמו כולם, אבל מי שהתבונן ראה ששם ידו על פיו ומתבודד כל הזמן אל הקב"ה]; כל זה ענין של זריזות.

וכן הוא בצדקה וחסד – להפיץ אור רבינו בעולם, להדפים, זה בלתי ניתן לשער איזו זריזות היתה למוהרא"ש בזה! **מוהרא"ש היה אדם יחיד שהתחיל את העניין הזה**, והחל ממש בתכלית הקטנות עם כל הספרים – דבר ראשון להכין לדפום, אח"כ להדפים, ואח"כ להפיץ; זו מידת הזריזות!

ומה זה פועל? **"מְזֻרָז וּלְדורות"** – אמנם גם 'על המקום', אבל את הפירות רואים לדורות, איך שב"ה יש תלמידים ותלמידי תלמידים, וכבר ממשיכים את הדרך הקדושה הזאת... שזה הלימודים של משיח צדקנו שיכנים בעולם.

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה לקבל את השבת הגדול והקדוש הזה; אכן כל שבת זה 'גדול', אבל השבת הזאת מקבלת תואר של **"שבת הגדול"**! שנזכה לראות ניסים ונפלאות, ונזכה לקבל את היו"ט הקדוש בשמחה גדולה, ולפעול כל הישועות, שכבר תהיה היציאה מכל המיצרים, מכל המצבים הקשים, שנזכה לצאת לחירות עולם, שיהיה בעז"ה בביאת משיח צדקנו, בבנין בית מקדשינו, בקרוב בימינו, אמן!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע"ה, ולע"נ
הרה"ח ר' בנימין ביניש בן ר' יחזקאל שרגא ז"ל

להצלחת בנימין בן אהרן נ"י וכל משפחתו
ולהצלחת ליאור אורי בן אלישבע נ"י וכל משפחתו
וכל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ"י
הילד ישי בן סילקא יעל נ"י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ"י
נעמי מרים בת חוה תחי'
סילקא יעל בת אביבה תחי'

ולע"נ ר' שלמה חנוך חרש ז"ל בן ר' ישראל משה,
האשה ליאת שרה בת מרדכי ע"ה, ר' יעקב דוד
בן אברהם ז"ל, מרת איטה בת הירש, האישה
הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע"ה. ולעילוי
נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט"א.
לע"נ אליעזר שלמה ז"ל בן בנימין שיבלחט"א. לע"נ
אהרן בן שלמה ז"ל. והילד יהונתן ז"ל בן אושרה
דינה תחי' ולע"נ מיכל רונית ע"ה בת שרה ויצחק.

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון "אשי ישראל" בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו' ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732

כנסו לאתר 'ברסלב שלי'
breslevsheli.co.il